

La paternitat responsable i el bé dels fills (I)

“Un fill no és sinó la síntesi de l'amor dels cònjuges entre si, units íntimament a l'amor de Déu, que crea l'ànima”. En la sèrie de textos sobre amor humà, s'aborda ara el do dels fills.

24/02/2016

En afirmar que qui no viu com pensa acaba pensant com viu, la saviesa

popular no ho diu tot i ni tan sols el més important.

Perquè si és cert que els qui no lluiten per corregir una conducta equivocada acaben amb freqüència recurrent a una teoria que la justifiqui, no és menys cert que un coneixement adequat de les realitats fonamentals constitueix la millor i més permanent ajuda per a un recte comportament.

Entre aquestes veritats, cap no influeix tant en la conducta com la comprensió profunda que qualsevol dona o home és *persona*. I cap no determina tan eficaçment l'actitud dels cònjuges entre si i respecte als seus fills com saber que és ser *persona*.

La consideració pausada del que significa ser *persona* ens introdueix fins al mateix cor de la pràctica educativa, i alhora il·lumina des de

dins el sentit més profund de la paternitat responsable.

Persona i fill de Déu

La revelació de la condició personal històricament ha estat unida a la difusió del cristianisme. Tota la grandesa de la revelació personal s'intueix quan es respon a una sola i decisiva pregunta: Quin no serà el valor de cada home si el Verb de Déu ha decidit encarnar-se i morir en la Creu per tornar-li la possibilitat de gaudir d'Ell i amb Ell per tota l'eternitat?

La veritat és tan innegable com sublim i sorprenent. I les conseqüències pràctiques són tan profundes i quotidianes, que els primers en entreveure-la van témer no estar a l'altura de tanta meravella i oblidar, si més no per un moment, la impressionant grandesa dels que els envoltaven.

Van voler assegurar llavors que la mateixa paraula amb què s'hi referien ens fes pensar en la vàlua gairebé infinita de qualsevol home o dona, de “cada un de tots ells”.

Que és just el que indica la paraula persona, utilitzada d'aleshores ençà per designar-los: la magnitud indescriptible i l'absoluta i insubstituïble singularitat de tot ésser humà, correlativa, en els dominis de la gràcia, a la condició de fills de Déu.

Seguint una pauta divina

La filosofia i la teologia ratifiquen allò que els homes de bona voluntat intueixen i qualsevol cristià sap amb certesa: l'única cosa que pot moure Déu a crear és el bé de les criatures a les quals pensa donar l'ésser i, en particular, de les persones; Ell no guanya res en crear-nos, ja que el seu Bé és infinit i no admet increment.

Amb paraules més clares: cadascun dels éssers humans és fruit directe de l'infinít Amor de Déu, que vol el millor per a ell.

I com no hi ha res millor que Déu mateix, Déu crea l'home a la seva imatge i semblança — el fa capaç de conèixer-lo i estimar-lo— i, elevant-lo a l'ordre de la gràcia, el destina a unir-s'hi definitivament, introduït-lo en la seva pròpia Vida, en un diàleg etern i poderosament unitiu de coneixement i amor.

Per referir-se a aquesta condició final de l'ésser humà, Tomàs d'Aquino utilitza expressions tan agosarades com profundes: els homes som cridats a “assolir” o “tocar” Déu (*attingere Deum*), transformant-nos en “déus” per participació (*participative dii*).

Si Déu pot descriure's com un Acte infinit i perfecte d'Amor de Déu, serem plenament semblants a Ell

quan, portats per la seva gràcia, tot el nostre ésser es resumeixi i transformi en un també acte perpetu i joiós... d'amor de Déu.

Déus per participació: aquest és el nostre destí i el més sobirà índex de la nostra grandesa.

Com “respondre” a la grandesa dels nostres fills

Sobre aquesta convicció es va construir i continua assentant-se el millor de la nostra civilització; i sobre la mateixa base, enriquida i feta eficaç mitjançant el diàleg amb Déu, ha d'edificar-se la relació dels cònjuges entre si i amb cada fill.

Sempre i en qualsevol circumstància, en referir-se als fills, un pare i una mare han de considerar que es troben davant d'una persona i que, amb la seva pròpia actitud i manera d'obrar, han de respondre a la grandesa d'aquesta índole personal.

En l'accepció més àmplia i profunda, la paternitat responsable designa la qualitat del comportament d'uns pares que responen com a persones a la noblesa indescriptible, i impossible d'exagerar, d'uns fills que també són persones.

Més enllà del genèric respecte, i fins i tot de la veneració i la reverència, aquesta resposta només queda adequadament expressada amb una paraula: amor, entès robustament com la recerca coherent i decidida del bé del ser estimat.

Cooperadors de Déu

La vida a la terra, doncs, més que com una “prova”, s'ha de concebre com la gran oportunitat que Déu ofereix per incrementar la nostra capacitat d'estimar, de manera que anem sent més feliços ja en aquest món i que, en concloure la nostra existència temporal, havent dilatat les fronteres del nostre cor, ens

“càpiga” més Déu en l'ànima i gaudim més d'Ell per tota l'eternitat.

I el pare i la mare han de col·laborar amb Déu en aquesta tasca, d'una manera molt particular, segons la seva condició de pares.

El model és, de nou, Déu mateix. Si, per salvar-nos, Jesucrist “es va aclaparar”, manifestant així la infinitud de l'Amor diví, per educar —que no és, en definitiva, sinó ensenyar a estimar— el pare i la mare han de saber així mateix “desaparèixer” en benefici de cada fill. És a dir, els seus interessos, les seves capacitats, les seves il·lusions més nobles no hi compten, sinó en la mesura que saben posar-les sense reserves al servei del compliment del pla de Déu per a cada fill.

En altres paraules, en la proporció exacta en què ajuden cada un a descobrir aquest disegni —únic, encara que convergent amb el de

qualsevol altre ésser humà—, i fomenten i donen suport a la seva llibertat; perquè sàpiga conduir-se per si mateix fins a la plenitud de l'Amor que li va donar l'ésser i que de nou l'interpella perquè lliurement retorni a Ell.

Cocreadors responsables

Aquest dret-deure deriva, segons deia, de la seva condició de pares. Com recorda també Tomàs d'Aquino, els qui han estat la causa del naixement d'una realitat, han de constituir així mateix el motor del seu desenvolupament: poden i deuen.

El fill no és sinó la síntesi de l'amor dels cònjuges entre si, units íntimament a l'amor de Déu, que crea l'ànima. Correspon, doncs, als pares cooperar amb Déu en l'educació de cada fill, com un dret inalienable, que alhora és un deure del qual ningú no els pot dispensar:

per ser realment els seus pares, per la seva condició de cocreadors.

Déu es bastava per donar la vida a qualsevol ésser humà; no necessitava res ni de ningú. Però va voler també ara assimilar-nos-hi en aquesta seva acció creadora, fruit del seu infinit Amor, elevant-nos, en cert sentit, a l'altura de cocreadors.

I ho va fer a la seva manera, comptant la seva sublimitat i, per dir-ho d'alguna manera, la grandesa del terme de la seva acció creadora: cada persona humana, que exigeix ser tractada sempre amb amor, però molt particularment en l'instant prodigiós en què inaugura la seva existència, que és condició de possibilitat de qualsevol altre moment i situació.

Per això, per dur a terme la creació de cada nova persona humana, Déu va buscar una cosa igualment meravellosa: si l'infinit i totpoderós

Amor diví és el text que narra l'entrada en la vida de l'ésser humà i la realitza —la Paraula de Déu és infinitament eficaç—, l'únic context proporcionat a aquest Amor sense mesura hauria de ser un també grandíós i exquisit acte d'amor.

Em refereixo a l'acte meravellós amb què s'uneixen íntimament un home i una dona que, per amor, s'han lliurat mútuament i per tota la vida.

Com he suggerit, aquest conjunt de veritats, normalment poc ateses, constitueixen l'àmbit i l'horitzó imprescindibles, on es retalla la doctrina particular de la paternitat responsable.

Tot allò que sol afirmar-se —i que reservo per a un article posterior — només s'entén en vista de la sublimitat dels qui intervenen més directament en la generació i el desenvolupament de tota persona

humana: Déu, el mateix fill, cadascun dels pares.

T. Melendo

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca/article/la-paternitat-
responsable-i-el-be-dels-fills/](https://opusdei.org/ca/article/la-paternitat-responsable-i-el-be-dels-fills/)
(06/04/2025)